

Efesus

Pas nda Por ai Efesusihündambo sürü papimarandi

¹ Ro Por, Sisas Kraisindi hoafi sahamindi ha-rihandemb-anahi. God ai ahandi hohoanimonambo wambo ahandi hoafi semindi hombohünda kafaore hiningi-mareandiri. Se Efesusihündi Sisas Kraisimbo anihondümborihoreimbi sheimbo God ai wand-anei, yahuenüngu kamafoareandür-anei. ² Sifehi Ape God asu Adükari Sisas Krai ai sheimbo moani hipoambo-ndineandüra, asu shei hohoanimo afundihi kündihi hehi mbimariya samboanahi.

Kraisindi süngüyu God ai sifehi hohoanimoambe aboedi moatükuni masemuni

³ Sihiri sifehi Adükari Sisas Kraisindi God asu Ape-mayu ranahambo aboedani, mbisefimboane. Sihiri Krai-babidi manimboefamboyu asu God ai sifehi hohoanimoambe sünambeahindi moatükuni mungu ranimbo aboedi-aboedireamuni arandi. ⁴ Sapo God ai hifi, sünü nafikoateyu-ambeahiyu sifehimbo ahandi sürühehindeimbi nindouyeihü asu ahandi himboahü hütikoate-mbeyeiya yahuhaya dibonimayumuni. ⁵ Horombo hondü God ai ahandi hipoambofe süngu sifehimbo Sisas Kraisindi süngüyu ahandi nimorimbore kamafoareamuni. Ahandi-hoari yifirimayu rasüngu ramefeyuwa asu ai hihifi-hihifimayu. ⁶ Ai ahandi ngusüfo parireimbi nimorindi süngu

sihëfimbo hipoambo-mareamunî ranimbo-animbo asu sihirî ahandî rani-poanimbo hondü moanî hipoambombofe ranahambo aboed-ane, mbisefimboane. ⁷⁻⁹ Krais ai yifyuhüyu, asu ahandî horinambo sihefî moaruwai hohoanimo ranahambo God ai amboawiyeyi yahuhaya aboedambo-mareamunî ai sihefimbo afindî hamindî hipoambo-reamunühi-wambo. Nga Godindî moanî hipoambofe hohoanimo ra adükarî hamindî hond-ane! Horombo God ai Kraisindî warî-süngu ro randîheamboyahî mehu ra dibo meᅅgoroyosi, nga ai diboadore fifireandühi yifiriyuhü ahandî hohoanimo ra sihefimbo weindahî-mareamunî. ¹⁰ God ai ahandîhoarî aboedî hohoanimo nda yare hohoanimoyu masihend-ane, nga rasimboanî refembo si tükündifeyoanî munᅅuambo hifinindî asu sünambeahindî moatükunî ra mamambe-ndeandüh-animbo asu Krais ai bogorimbondîfi hibadarümbui, mehu. ¹¹ Nini-moatükunî God ai yifiriyu haya hohoanimoyu masihendî ra yare-randa tüküfe arandî. Horombo God ai hohoanimoyu masihendî ra hapondanî ana rasüᅅgureandühi asu Kraisibabidî Suda yihöefimbo ahandî nendimbore kamafoareamunî. ¹² Ranane asu Suda ro boatei Kraisimbo hifandîrihurî manimboefî ra God ai wambo aboedî hamindî ndürî adükarümbani mbisei, yahuhaya kamafoareamunî. ¹³ Aboedî hoafî ndanambo-animbo Suda-yafe ndifo siheimbo amboanî God ai aboedambo-ndîheandürî-mboyahî mehu. Se hoafî ra himboriyeyi hehi, anihondumbo-marîhindî asu se Krais-babidî mamî animboei. God ai

horombo hoafire masihendi süngu sheimbo wand-anei mehu ra nafuimbohündambo ahandi Yifiafi Aboedi masagadüri. ¹⁴ God ai shefimbo ahandi nouehundi ranimbo mungu aboedi moatükunî horombo hoafimareamunî, nga asu ai ndaiamunümbui. Nga ranimboanefi sîhrî hifandarîhundî ra fifirîfembohündambo ahandi Yifiafi Aboedi masemunî. Süngunambo ai shefimbo aboedindeamuna aboedi hamîndî niŋgomboayefi rasimboanî ndahumündemboyefi. Ranimbo-animbo süngunambo ai ndürümbîndühi asu ahambo aboedi hamînd-ani mbîseimboyei.

Porîndî Godimbo didibafîfe hoafî

¹⁵⁻¹⁷ Ranimboyahi asu se Adükari Sisasimbo anihondumbo-rîhorî arîhündî, asu ahandî nendî muŋguambo hîpoambo-rîhindürî arîhündî, ranî-hoafi ranahambo himborîya hehea, sheimbohündambo Godimbo hîhîfi hoafi kîkîrîhamîndî himboyahühi-yahîpoanî. Nîmbî-nîmbîsi sheimbo hohoanîmoyahühi Adükari Sisas Kraisîndî God asu shefi Aboedi Hamîndî Ape ahambo didibafîyaheandühi sahîya, ‘Se aheimbo sîhafî Yifiafi Aboedi dabadürühi, ranambo asu aheimbo dîboadorîhoeimbî hohoanîmo dagadürühi, asu sîhafî hohoanîmo nafui-ndafîndüranî rananîmbo asu sîhambo dîboadondîhi fifîndîhinînimboane. ¹⁸ Ape, se aheimbo ŋgusüfoambe sürühoeimbî hohoanîmo dabadüranî animbo asu se nîni-moatükunîmboyo hoafîmayafîndürî ra ai himboayei ranahambo fifîrîmbîrîhindamboane. Ape, se sîhafî nendî ranaheimbo

aboedi hamindi niŋgombo diboniyafi hinŋi-marwandüri ranahambo fifirifembo-hündambo fandihawandüri. ¹⁹ Asu sihafı ŋginindi adükari hamindi anihondümborihirihündeimbi nindou ranaheimbo fehefembohünda ratüpurıyo arandi ranahambo fifirifembo-hündambo fandihawandüri.' Yahurai siheimbohündambo Godimbo didibafıyahe arıhandı. Asu Godındı ŋginindi ra akıdouyo, ŋga adükari saf-ane. ²⁰ Ŋginindi ra sihefımbı ratıpurıyo ra rahurai-ane, God ai ranamboyu Krais yifihündı botıriri haya, bogorımboriri ahandı warıhondü waranı sünambe hinŋimarira amaru. ²¹ Krais ai nımoamo saf-ani, ŋga sünambeahındı moatükunı ŋginindeimbi, bogori, ndürümbı ra muŋguambo ahandı hoareh-ane. Muŋgu-moatükunı ndürümbıyo ranambo, ahandı hoareh-ane, hapondanı asu süŋgunambo amboanı. ²² God ai muŋgu moatükunı ra Kraisındı hoarehi sıhai mbura asu ahandı nend-ayei ranaheimbo bogorımboriri hinŋimariri. ²³ Kraisındı nendı ra ahandı fı-ane, ŋga ai ahei mbıro-ani. Ai muŋgu moatükunı nafıramündümboanı asu ahandı nendı ahambo amboanı nafırıhorımındeimboanei.

2

Sıhırı yifihündı nahuraimefa God ai yangrı-mareamunı

¹ Horombo se Godındı hoafı hımborıkoateyeihı, hohoanımo moaruwai süŋgurıhi marıhündı, ranıyei se yifihündı nahurai-mayei.

² Rasımbı se ndanı hıfınındı moaruwai hohoanımo ra süŋgurıhindühi, asu moaruwai

nendi nimoamo sunambe amarei ahei bogorindi hoafi sungurithi marihundi. Asu haponda ai Godindi hoafi himborikoate-yeimbi mungu hifandaranduri. ³ Horombo sihiri amboani ai ramehindi nahurai-mayefi. Sihiri sihefi hifinindi hohoanimo sungurihunduhi asu nini-moatukuni sihefi fiambe hohoanimo yifirayo ra rarihu sungurihu marihundi. Asu bodimondambo ramefeyo nou, sihefimbo amboa God ai nginindi-ndamunuhi tiririfo mbisayamun-amboane. ⁴⁻⁵ Yini, ro Godindi hoafi himborikoate-yefuhi yifihundi nahurai-yefi, nga Godindi moani hipoambofe ra adukari hamind-ane asu ai sihefimbo afindi ngusüfo pareamunuhi Krais-babidi yangiri-mareamuni. Ahandi moani hipoambo-nambo yangiri sihefimbo farihemunuhi aboedambo-mareamuni. ⁶ Asu sihefimbo Krais-babidi yangireamunuhi sunambe nimoamo hini-ngi-mareamuna, ai-babidimbo bogorindi fondihu amarefi. ⁷ Ai afindi hamindi moani hipoambo-reamunuhi Kraisindi sunguyo sihefimbo aboedi hohoanimomemuni. Ra koadurumbo-koadurumbo sungunambo nafuimbohunda Krais-babidi ahandi fondihu nimoamo hini-ngimareamuni. ⁸ Se anihondumbo-marhind-amboyu asu God ai ahandi hipoambofena aboedambo-mareanduri. God ai moani masagadur-ane siheimbo, nga siheihoari moai rani-moatukuni ra rarihindi. ⁹ God ai moai se aboedi ratupuri ramarihindi rani-mbo hohoanimoyuhu aboedambo-reanduri. Ranimayo-wamboane, asu ngiri se siheihoari rani-mbo borindei. ¹⁰ Sihefimbo nafiramunuhi

asu Krais-babidi mamambereamunühi, aboedi hohoanimo süngufembo-hündambo nafimaramun-anefti. Horombo God ai aboedi hohoanimo ra hohoanimo masihend-ane, sihir rasüngufembo-hündambo.

Krais ai Suda-yei ndifo aheimbo mamühimarearü

¹¹ Ranimboane asu se ndanahambo hohoanimondei. Suda ai ahamundi warina fi-hoeari karu tirihoemo arundi. Nga seana Suda-yafe ndifo-anei asu moai sihamundi fi-hoeari karu tirihoemo rundi. Asu Suda ai siheimbo sisindi hoafirundürühi seiya fi-hoeari kefe tirihefe-koateyomo-rundeimb-anemo sei dukamarhipuri. ¹² Se ndanahambo hohoanimondei. Horombo se Kraibabidi moai niboadei. Se nindou amur-anei, nga se nindou God ai diboniyu hininngi-mareandüri ranivei-poani. God ai Sudambo horombo hoafimareandüri rasüngumbo aheimbo hoafi framündü masihendi, nga siheimbo-ana, wani. Se hifi ndanihü ana Godikoate-ayei asu God siheimbo farihefe-ndürimboayu moai hifandühi nimarei. ¹³ Horombo se Godindi fikimi moai nimboei, nga haponda God ai siheimbo, Sisas Kraisindi hori raninambo, ai-babidi mamambe-mareandüra, Godindi fikimi animboei. ¹⁴ Kraisi Suda, asu Suda-yafe ndifo mamambe-reamunühi, sihefimbo wudimbohünda mafarhemuni. Horombo simbori nginindüriyefühi nimboefimbo asu simbori yiboaruko-firiyefühi rani-moatükuni ra giniri nou mbusümo mapaiaro. Kraisi simbori nginindüri ra mbusümo kikimareandi.

15 Suda-yafe ahinümbi ai yowani yahomo asu randihindi yahomo marundi, nga Krai yifimayu raninambo ahinümbi hohoanimo ra awamarhoayo. Suda asu Suda-yafe ndifo ai-babidi mamambefe-pirimbo, simbori nindou mamihaturai tükufembohünda Krai yifimayua, asu yimbu ai wudimayei.

16 Ahei simbori ngininduri kikifembohünda, asu yimbu mamambefepiri sepirimindi God sowana hombohünda, ai nimi keimbi karhendeimbifih yifimayu. 17 Suda ai Godindi fikimi manimboei, nga Suda-yafe ndifo se ahandi fikimi anguni manimboei, nga Krai ai kusü yimbu ranahafembo yahuya, 'Se Goddibo wudindafineandühi asu siheihoari amboa wuindei ndihündi,' mehu 18 Kraiindi sünguyo ro Suda, asu se Suda-yafe ndifo Godindi Yifiafi Aboedi raninambo nafihemunambo wambo asu sihiri Ape sowana hefi arihundi.

19 Ranimboane asu hapondani ana Suda-yafe ndifo se Godindi himboahü nindou ranipoanmbo asu amuriyeipoani, nga moani se Godindi nindou yangir-anei asu se munguambo ahandi fikiminindi yangir-anei. 20 Se Godindi wori nahura-anei. Godindi hoafi hoafiyomorundeimbi, asu Kraiindi hoafi sowandümo homorundeimbi ai hawesafi nahurai-anemo, asu Sisas Krai ai bogimondi nahurai-ani. 21 Krai ai nimi mungu ra mamambemareanda nginindi maningo. God ai wori ra worimborandühani adukari tükündifewani asu Adukari ai wandi yangir-ane mbüsümbui. 22 God ai siheimbo amboa Kraiindi nendi asu Krai-babidi mamambe-reandürühi, ahandi Yifiafi ranambe

nimarimbohünda wori ra worimboarandi.

3

Por ai Suda-yafe ndifombo aboedi hoafi hoafimendüri

¹ Raneahi asu ro Por siheimbohündambo Godimbo hoafiya arihandi. Ro Sisas Kraisindi ratüpuri ratüpuriya, Suda-yafe ndifo siheimbo Godindi hoafi hoafimayahi, raniyo asu wambo karabusi-marundi. ² Se ra himborimbeyeiyo, God ai siheimbo moani hipoamboreandürühi ahandi hipoambo hohoanimo ra nafuimbohündambo wambo ranipoani ratüpuri masendiri. ³ Ai hohoanimo masihendi hoafi ra horombo dibo mengoro, nga haponda ai wambo hoafi ra weindahimareandi. Horombo ro ranimbo akidou sürü papimarihandi. ⁴ Nga se wandi hoafi ra hoeiarihindi ana, se fifindihimboyei, ro Kraisimbo diborihündi hoafi mengoro God weindahimareandi ra ndorihе fifirimarihеandi. ⁵ Horombo God ai ahandi dibo hohoanimo ra moai nindoumbo hoafiyundüri, nga haponda ahandi Yifiafi Aboedi ranai Godindi hoafi hoafiyomorundeimbi, asu Kraisindi hoafi sowandümo homorundeimbi, ranahamumbo hohoanimo ra weindahi nafuimarapuri. ⁶ Diborihindi hoafi God ai weindahimareandi ra ndahurai-ane: Suda-yafe ndifo amboa ahandi aboedi hoafi anihondumbo-arihindi ana, ai sihiri Suda nahurai, Godindi aboedi moatükuni ndahümündeimboyei. Ai-amboa Kraisindi fi-anei. Asu koadürü yangiri niŋgombo

God ai horombo hoafi+mareandi, ranamboa Sisas Kraisi+ndi wari-süngunde aheimbo dagadür+mbui. ⁷ Ai wambo moani hipoambo-reandi+rühi, ahandi ngin+ndi sendiri hayambo, ahandi aboedi hoafi hoafi+mbohündambo ratüpur+ya-ri+handeimbi kamafoareandi+ri.

⁸ God+ndi nendi+yafe mbusümo ro bidi+frani hamind-anahi, nga God ai moani hipoambo-reandi+rühi, rani+poani ratüpur+ masendi+ri. Ro Suda+yafe ndifombo God ai sihefi+mba afindi hamindi didi+boado-reamunühi Kraisi+ndi masemuni rani+mba aboedi hoafi ra hoafi+yondür+mbohündambo ratüpur+ ra masendi+ri. Nga ahandi aboedambofe hohoan+mo afindi hamindi wambo ngiri+ muṅguambo fifi+ndi+hundi.

⁹ God ai muṅgu moatükuni nafimarandi, nga horombo hondü peyo-haya hombo ahandi hohoan+mo ra dibo meṅgoro. Nga asu haponda wambo ahandi hohoan+mo ra weindah+ nafuimbohündambo ratüpur+ ra masendi+ri. ¹⁰ God ai hohoan+moyuhü yahuya, 'Sünambeah+ndi bogori+mba-yafundeimbi asu ngin+ndeimbi ai wandi rani+poani rani+poan+mba ndofe fifiri+fe ra fifiri+mbirund-amboane,' yahuhaya Kraisi+ndi nendi+yafe warina ranahamumbo nafuirapurühani.

¹¹ Horombo hondü God ai hohoan+mo ra hohoan+moyu masihendi, nga asu sihefi Adükari Sisas Kraisi+ndi wari-sünguyu hohoan+mo ra, rasüngumareandi. ¹² Sihiri Kraisi+mba anihondü+mba-r+hurühi ai-babidi amarefi rani-süngumboane sihiri+ moani yihimbokoate God+mba yimiyamboar+huri. ¹³ Raniyo asu

sìheimbo hoafiyahandürühi sahea, 'Ro sìheimbo mafarìhe-heandürambo asu wambo sowahi tìnjìrìfo afìndì tükefeyo. Nga se ngìrì ranìmbo ngusüfoambe moaruwaindei, nga ranìnambo se ndüreimbi-ndeimboyei,' asahi.

Kraisìndì hìpoambofe hohoanìmo

¹⁴ Ranìyo asu ro Apembo yirì yimbu pusìrìhe nìmarìmbo dìdìbafìyahe arìhandì. ¹⁵ Ai sünambeahìndì nendì, hìfìnìndì nendì, mamìsìrì munngu ranahei nìmìndìh-ani. ¹⁶ Ro ahambo sìheimbohündambo dìdìbafìyahe hoafiyahühi, 'Ape, se munngu aboedì moatükunì nìmìndìh-anafì, asu sìhafì Yifiafì Aboedìnambo aheimbo ngìnìndì dabadüranì, asu ngusüfoambe ngìnìndì kürühi hehi mbìmarei-amboane. ¹⁷ Asu ai Kraisìmbo anìhondümbò-arìhorì rananìmbo, ahei ngusüfoambe mbìmarìndür-amboane. Ai ngusüfo pefe hohoanìmo ranambe, ngìnìndì mbìnìmboei-amboane, nìmì ahari hìfambe hanì ngìnìndì anìngo nou. ¹⁸ Rananìmbo ai nafìndìhümündihì asu Kraisìndì ngusüfo pefe ra, Godìndì nendì-babìdìmbo munnguambo, dìboardondìhi fìfìrìmbì-rìhindamboane. Ngusüfo pefe ra afìndì hamìndìyo hayambo, hoandari, hanì, ho asu hafomboane. ¹⁹ Yìnì, ai ahandì ngusüfo pefe fìfìrì-mbìrìhindamboane, nga nindou ngìrì ngusüfo pefe ra munngu hamìndì fìfìndìhindì. Ai ra fìfìndìhindanì, sìhafì aboedì hohoanìmo aheimbo hafo tükündìfemboe sìhafì ngusüfoambe hafo tükümefeyo nou,' asahi. ²⁰ God ai ngìnìnd-ani. Asu nìnì-moatükunì sìhìrì ahambo düduwehundo, asu hohoanìmoayefì ra, Godìndì ngìnìndì ai ngasündeamboane.

Nga hapo nginindi ra sihefi ngusüfoambe ratüpurıyo arandı. ²¹ Kraisindi nendi Godımbı, koadürümbo-koadürümbo aboed-ani, mbısei-amboane. Anıhond-ane.

4

Kraisindi fi mam-ane

¹ Ro Adükarındı ratüpurı sünguyahı karabusı-meheandı. God ai siheimbo ahandı mbumundı hohoanımo süngufembo yahuhaya mborai sinei mehündürı. Ranımbıane asu ro siheimbo hütı-hütıarıharü se Godındı mbumundı hohoanımo ra ndondıhi süngundıhi ngei asahi. ² Se siheihoarı fi hıfınambofe, warı hoafendühıfe asu tıñırıfo tükündıfewanı moanane yaho hohoanımo ra süngundıhi ngei. Asu Kristen bıdıfırı ai siheimbo tıñırıfo ndehındüranıwanı, se moanane mbısei hehi, ranaheimbo ngusüfo pandıhindürı. ³ Nga Yıfiadı Aboedı ai dıboado-mareamuna asu sıhırı hohoanımo mamı süngufeihü wudı-wudıfe-mbohünda wofı nınını-moatükunı mamambere hühareandı nou. Nga se mamı yahurai hohoanımo-anımbı tıñırıfondeihı süngundıhındı. ⁴ Kraisindi fi mam-ane asu Godındı Yıfiadı mam-ane. Asu God ai sıhefımbı 'Mborai ro siheimbo aboedambo-fendürımbı ra hıbadühı nımandei,' mehu ranı-moatükunı mamı ranahamboane hıfandarıhundı. ⁵ Adükarı mam-ani, Kraisımbı anıhondümbıfe hohoanımo mam-ane asu hundürümbo hohoanımo ra mam-ane. ⁶ Asu God mam-ani, nındou muñguambo-yei Ape-ani, muñguambo-yei Adükar-ani asu ai muñguambo-yei mbusümo ratüpurıyu arandı, asu muñguambo

moatükunî ranî-mbusümo amaru. ⁷ Krais ai ahandî afîndî hamîndî moanî hîpoambofe hohoanîmo ra ranî-poanîmbo aboedî ratüpurî sîhefîmbo sîmogodî yimbumareamunî.

⁸ Ranahambo Godîndî hoafî ai yahoya, 'Ai ahandî hürütümbîmbo ñgasündirî mburambo, nindou yifiarambe ñgasündîmareapurî ai sepurîmündü haya, nîmoamo hamîndî hafuhü, asu nindoumbo aboedî moatükunî masagadürî,' meho. ⁹ Mamî hoafî 'ai mahafu' ra nüngufimboyu mahafuwa? Ranane ra, ai rahurai-ane, ai moai sünambe nîmoamo yangîrî hafu, ñga boatei kusü mbura hîfîni hîfambe-ambe ragu hamîndî amboa mahanu. ¹⁰ Nindou mahanu ra, mamî ranaiyu asu sünambe nîmoamo hamîndî mahafu, muñguambo hîfî, sünü ranîfihî nîñgombo-mayo ranîmbo. ¹¹ Ai ahandîhoarî bîdîfîrambo ahandî hoafî semîndî ho ratüpurî ra sagapurî, bîdîfîrambo Godîndî hoafî hoafîmbo ratüpurî ra sagapurî, bîdîfîrambo ho aboedî hoafî hoafîyo-rambo ratüpurî asu bîdîfîrambo ahandî nendî ranaheimbo moañguindürîmbo asu yamundîfembo ratüpurî ra masagapurî. ¹² Krais ai ahandî fi ra afîndî kokoendühî asu ñgîndîmbeyowa yahuhaya Godîndî nendambo farîhefe ratüpurî ranîmbo dîboado-fembohündambo ranî-poanîmbo ratüpurî ra masagadürî. ¹³ Sîhîrî randîhu ñgefombo, Godîndî nîmorî wudîpoapondîhu anîhondümbö-ndîhurîhümbö fîfîndîhurühî, mamî hohoanîmo süñgundîhumboyefî. Sîhîrî randîhundühî, Krais nahurai dîboadorî-hehundeimbi hondü nîmboemboyefî nîmorî

heimbo nginar+hehindî nou. ¹⁴ Sihirî randihundanî, ngirî nimoakidibou nahurai nimandefî. Asu nindou ai sîhefîmbo mam+karambo simborî yamundife hoafînambo tikai hoafîndîhûmunanî sîhirî ahei hohoanîmo ra ngirî süngundîhundî. Nindou ai tikai hoafî süngufembo-hündambo ai hoafî nafîrîhi rîhündühanei. Asu ahei tikai yamundife hoafî ra ngirî sîhefîmbo yamundîhimunühi werînambo nimî fondamîndî ho fondamîndî ho arandî nahuraindefî. ¹⁵ Wanî, nga sîhirî nindoumbo ngusüfo pandîhu ngefühi, asu anîhondü hoafî hoafînda-hundürîmboane. Asu sîhirî Kraisbabîdîmbo afîndîkokoe nahurai nindou adûkarî dîboadorî-hehundeimbi-ndefomboane. Nga ai sîhefî mbîro-ani. ¹⁶ Mbîro ranai fi-safî munğu hîfandarandî asu mandüharî ai fi munğu türe-türe arandî. Asu fi-safî napo ngorü-ngoanîni, ngorü-ngoanîni, ahei ratüpurî wudîpoapondîhi ratüpurîndeianî asu fi afîndî kokoendühi ngusüfo pefenambo ngî+nîndî tükündîfemboe.

Anîhondümbö-rîhindeimbi ai simborî hohoanîmo sünguarîhindî

¹⁷ Ranîmboane asu sîheimbo Adûkarîndî süngu ahîni hoafayahandürî nda, se Godîmbo fîfirîfe-koateyeimbi-yafe hohoanîmo ra asükaindei süngundîhimboyei, nga ahei hohoanîmo ra nimîndî fîfirîfe-koate-ane. ¹⁸ Asu ai ngusüfoambe dîboadofe fîfirîfe-koateyeimb-anei. Asu Godîndî-mayo yangîrî nîngombo ra ranîkoate-anei. Sapo ai ngusüfo hohoanîmo-koate-anei asu hîmboambe hîmborî-koate-anei. ¹⁹ Ahei moaruwai hohoanîmo ranahambo amoanîngî-koate

hohoanimo yangiri süngurihi arihündi. Asu ngusüfo hihiri wakirihi kürihi hehi, hohoanimo moaruwai hamindi ra yahuraimbo himboyeihü sünguarihindi. ²⁰ Nga siheimbo Kraismbo horombo yamundimarundüri ranana yahuraiyopoani. ²¹ Krai ranahambo hoafi himborimayeisi, nga se ahambo süngurihorani Siasimbo anihondü aboedü hoafi ra siheimbo yamundimarundüri. ²² Se sihei horombodidi ngusüfoambe hohoanimo ra raguanambofembo yamundimarundüri. Ai siheimbo hifandirandüri marandamboyei asu se moaruwai hohoanimo süngurihi marihündi. Horombodidi hohoanimo ra nindoumbo tikarehaya ngusüfoambe botireandüri arandi, nga ai aheimbo awarihendüri arandi. ²³ Nga sihei ngusüfoambe ra simbori tükümbife ndüramboane. ²⁴ Asu se simbori hohoanimo ra ndahümündi kiki boadihindi, nga hohoanimo simbori ra God ai ahandihoari ramareanda ahandi hohoanimo yahurai tüküme feyo. Simbori hohoanimo ra sürühoeimbi asu aboedü di boadori-hoeyoweimbi hond-ane. ²⁵ Ranimboane asu se tikai hoafi hohoanimo ra hini ngandihindi. Nga wandafi mamimbo anihondumbo yangiri hoafindei, nimboe sihiri mungu Kraiindi fi-ane fi. ²⁶ Se nginindindeiani hibadihumbo, nga se moaruwai hohoanimo-ndeimboyei. Se mamini nginindindei ngeimbo hüfhamindi hündamindimboe, nga yowani. ²⁷ Se Satanimbo nafi nafindi-hehimboyei. ²⁸ Hübuhünü nendi asükaiyo hübuhünümbopoani, nga yimbukoari

warinambo ratüpuri aboedi ratüpuriyo mburimbo-animbo kaki asu sesi semindi mburimbo, nindou mbonimbo-arihümüdi aheimbo farifehe-ndürimboane. ²⁹ Se moaruwai hoafi hoafindeimboeyi, nga nindou farifehe-mbohündambo asu nginemindürimbo aboedi hoafi yangiri hoafindeian-animbo, asu sihei hoafi ra ahei hohoanimoambe mbonimbo-arihümüdi ranahambo didiboado-ndearümboe. ³⁰ Se moaruwai hohoanimo ra refe-poani, nga Yifiafi Aboedi ai afindi hohoanimondomböe. God ai siheimbo dibonimayundürü asu ra nafuimbohünda Yifiafi Aboedi masagadürü. Rananimbo se wudipoaporühi fifirihindi bidifiranü si tüküfeyo-ambe God ai siheimbo aboedambo-ndearümbui. ³¹ Ngusüfoambe yiboarukofimbi, nginindi hoafümbi, paipaife hoafümbi, tirifoefe hoafümbi, asu ngusüfoambe moaruwaimbofe hoafi mungu hohoanimo moaruwai ra hiningindihindi. ³² Nga se wandafi mamimbo hipoambo-ndihindürühi asu afufurifoefimbi hohoanimo hohoanimondahündürü. Bodimondi ai siheimbo moaruwai hohoanimondeiani, asu moaruwai hohoanimo ranahambo amboawiyeyi mbisei God ai Kraisindi süngu sihei hohoanimo moaruwai ranahambo amboawiyeyi mehu nou.

5

Sihiri sihi yangirihü ngefimboane

¹ Se Godindi nimor-anei, asu siheimbo hohoanimo pamareandürü. Ranimboane asu se ai ahandi hohoanimoayu nahurai ra süngundihindi. ² Se ngusüfo pandühi ndühündi,

Krais ai sihefimbo ramareamuni nou. Siheimbo farifehe-mbohünda yifiyuhü, ahandi fi Godimbo masagado ahambo hihifi-hihifimbohündambo nindou sesi asu aboedi fisiinjarümbi moatükuni Godimbo asayo nahurai. ³ Nimorehi sisihimmo, animindihoandi birabiri, ngusüfo moaruwai hohoanimo, hohoanji hohoanimo, moaruwai hohoanimo mungu ra ngiri sihei mbusümo nimando, nimboe se Godindi sürühoeimbi nindou-anei. ⁴ Se hohoanimo-koate hoafi, amoanngümbi hoafi, asu sisiindi hoafi, hoafindeimboyei. Hoafi ra refembo aboedi-yopoani, nga Godimbo hihifimbo aboed-ane. ⁵ Se ra fifirihindi! Nimorehi sisihimombü, anamindihoandi birabireimbi, hohoanümbü, ngiri Krais God nginindi hifandarinandiranambeahi ngei. Nga asu hohoanji hohoanimo ra tikai godimbo süngufe randeimb-ane. ⁶ Se hıbadihumbo, nga nindou siheimbo hihindi hoafi rani-süngu ndahümündihündürı ngeimboyei. Nga asu nindou Godindi hoafi ranahambo gıgirana-mboarhindi ana, asu God ai ranaheimbo nginındandürımbui. ⁷ Nga se ai-babıdımbo wudındeimboyei. ⁸ Horombo se nimbokoani nahurai mamarei, nga asu haponda se Adükariıdı nımorımboyahi mburıhumbo asu sihi anıboadei. Rananımbı asu se sırihündı nindou rawehindi nou randıhındı. ⁹ Aboedi hohoanimo, dıboadofe hohoanimo, anıhındümbofe hohoanimo ra sı ai botımareand-ane. ¹⁰ Nıne hohoanimo Adükari ai yıfirayı ranahanambo kokındıhındı. ¹¹ Nindou ai nimbokoanı hahabodei arıhındı, ra-babıdımbo se ngeimboyei, nga asu rani hohoanimo

ranana ngiri hisi aboedi hisindo, nga wani. Nga se hohoanimo ra weindahindihindi. ¹² Nindou ranai moaruwai hohoanimo dibo ratipurayei arihündi ranahambo hoafimbo ro amoanngayah. ¹³ Munqua hohoanimo ra sihi tükefeyo ranahandi nimindhündi ra weindahireandühane. ¹⁴ Asu hohoanimo ra weindahindifewani nindou ai ahandi nimindi fifirindhimboyei. Nga asu ranimboane hoafinda hoafayo,

‘Nindou se apoei ra se botindahindi,
asu yifihündi hinngindhindi.

Rananimbo asu Krais ai sihei wami sindümbui, meho. ¹⁵ Se sihei ahabodei ra hibadühumbo. Se nindou hohoanimo-koate ahabodei nahurai ngeimboyei, nga fifirihindeimbi ahei rahurai ngei. ¹⁶ Haponda moaruwai hohoanimo engoro, ranimboane asu aboedi ratüpurü nafü engoro ana, asu se ra süngundihindi. ¹⁷ Ranimboane asu se hihindi-hihindi-ndeimboyei, nga ranimboane se wudüpoapondühi fifindhindi hohoanimo Adükari ai ahandihoari yifirayu rasüngu. ¹⁸ Se bia hoe ndimindei hehi, mamikari hohoanimo-ndeimboyei, nga ai siheimbo moaruwaimbondearümboe. Nga se Yifiafi Aboedi ai siheimbo hifandimbiramun-amboane mbisei. ¹⁹ Se wandafi mamibabidi wataporimbondühündühi bukambeahindi herü asu Sisasimbo kakisaombo herü asu Yifiafi Aboedindi-mayo herü hoafi raninambo wataporimbondühündi. Asu ngusüfoambe Adükariimbo hohoanimondeihü adükari-ani mbisei hehi herüna horihorindhüherü ndühündi. ²⁰ Nimbi-nimbisi se munqua moatükunü ranahambo Ape

Godimbo hihifindihori ndühündi sihefi Adükari Sisas Kraisindi wari-süngu.

Nimorehi nindowenih ahafe hoaf-ane nda

²¹ Se Kraisimbo ahinindeih ngoründi hoarehindei. ²² Nimorehi, se sihei nindowenih-yafe hoarehindei, se Adükariimbo rawehindi nou. ²³ Nga nimboe, nindowenih ai nimorehi hifandarandi, asu ahandi mbiro-ani, Krais ai ahandi nendi hifandirandi asu ahandi mbiroayu nou. Kraisindi nendi ai ahandi fi-anei, asu ai aheimbo aboedambo-reandür-randeimb-ani. ²⁴ Ranane asu nimorehi se nindowenih-yafe hoarehindei, Kraisindi nendi ahandi hoarehayei nou. ²⁵ Nindowenih, se sihamundi nimorehi ranaheimbo ngusüfo pandundüri, Krais ai ahandi nendambo ngusüfo pareandürühimbo aheimbohündambo yifimayu nou. ²⁶ Krais ai aheimbo Godimbo yangiri saimbohünda ramefiyu. Ai ahandi hoafinambo hoenambo nahurai ahandi nendimbo hundürümarandüra aboedimayei. ²⁷ Krais ai ahandi nendambo ahandi himboahü aboedi hamindimbeyeia yahuhayambo yifimayu. Ai sürühoeimbi, hüti-koateyeimbü, moaruwai hohoanimo-koate, aboedi yangiri mbidiboardia yahuhaya diboardofembohünda yifimayu. ²⁸ Mam rani-süngumbo-animbo nindowenih sihamundi nimorehimbo ngusüfo pandundüri, sihamundi fimbo ngusüfo pararundi nou. Nga asu nindowenih ai ahandi nimorehi ngusüfo pare arandi ana, ai ahandi fimbo ngusüfo pare arandi. ²⁹⁻³⁰ Nindou ai ngiri ahandi fimbo yiboarukondeandi, nga wani. Nga

ai ahandi fimbo di boadore andühi, sesi moanquirandühani. Kraisi ahandi nendambo yahurai rawareandi nimboe sapo sihir ahandi fi safi bidifiri nahurai-anefti. ³¹ Godi ndi hoafi yare hoafimayo, 'Ranane asu nindowenih ahandi hond-afindi hininngindeapiri haya, nimorehi-dibo niman dimboyafe asu yimbu ai-anafe fi mamindamboyafe,' meho. ³² Diborihindi hoafi ra ndorihoyoweimb-ane, nga ro rarthe hohoanimoayah, hoafi ra Kraisi ahandi nendibabidi ranahambo hoafimayo. ³³ Nga asu sihefimbo kameihyo yare hoafimayo, 'Se sihamundi nimorehimbo ngusüfo pandunduri, se mamami sihamundihoari ngusüfo pararundi nou. Nga asu mare nimorehi ai ahandi nindowenihimbo ahinindo.

6

Nimoakidibou asu hondafindi aheimbo hoafane nda

¹ Nimoakidibou, se Adükarindi hohoanimo süngundihindühi, sihei meape-yafe hoafi himborindeih ra süngundihindi. Hohoanimo ra diboadorihoeimbi hohoanimo-ane. ²⁻³ Godi ndi hoafi yare hoafiyowohü yahoya, 'Se sihei meapembo ahinindei,' meho. Ahinümbi hoafi ra God ai wean gurühi horombonambore rani bitapire masihendi. 'Se randihindani rananimbo se aboedi yangiri ni boadeimbo, asu hifi ndanihu gedühi nimboeimboyei,' meho.

⁴ Nga boagiri, se sihei nimoreambo nginindi himbondihendüra niori ai ngusüfoambe nginindi-ndeimboyei, nga yowani. Nga

Adükarındı hoafı ra dıboado-ndıhindürühi yamundıhindürı.

Moanı ratüpurıyei-rıhündeımbı asu hıfandıru-rundeımbı aheimbo hoaf-ane nda

⁵ Moanı ratüpurıyei-rıhündeımbı, se sıhei hıfandıru-rundeımbımo ahınındeıhi yıhımbı sısrındahındühi ahamundı hoafı hımborındeı. Moanı mamı aboedı hohoanımo süngundıhindühi, ahamundı hoafı hımborındeı, se Kraıındı hoafı rawehındı nou. ⁶ Ai sıhei ratüpurı ranahambo aboed-ane mbı sımonda mbısei hehi ahamundı hımbıoahü yangrı aboedı ratüpurı-ndeımboyeı, nga yowanı. Se Kraıındı moanı ratüpurıyei-rıhündeımbı nahurai nıboadeımbı nını-moatükunı God ai yıfirayı ra hıhıfı-hıhıfındeıhi süngundıhindı.

⁷ Se hıhıfı-hıhıfındeıhi, moanı ratüpurı ra dıboadondıhi ratüpurındeı. Se nındoumbo ratüpurıyeı nahurai-yopoanı, nga Adükarımbı ratüpurıyeı nahurai ratüpurındeı. ⁸ Se ra fıfırıhindı, Adükarı ai ahandı takını ratüpurıyei-rıhündeımbı asu moanı ratüpurıyei-rıhündeımbı aheimbo munıguambo dagadürımbı.

⁹ Hıfandıru-rundeımbı, se sıhamundı moanı ratüpurıyei-rıhündeımbımo aboedı-aboedındündürı, nga se aheimbo ngınındı hoafındımbımo. Adükarı ai sünambe amaru ra, sıhamundı asu ahei munıguambo hıfandırandüreımb-anı. Asu ai moai nındou ngorümbı ngorü-poanı ngorü-poanı hohoanımoıyü, nga ahandı hımbıoahü mam-aneı.

Anıhındümbı-rıhındeımbı ai Godındı amı nahurai-aneı

10 Asu hapoana ro hoafi nda munḡufembo samboanahi. Adũkarĩ ai ḡḡĩnĩnd-ani asu ahandĩ ḡḡĩnĩndĩnambo ḡḡĩnĩndĩ nĩboadei. 11 Se Godĩndĩ-mayo yifiarĩmbo napo ra ndahũmũndi hehimbo Satan ai siheimbo sisihimbo-ndandũranĩ ḡḡĩnĩndĩ nĩmboei. 12 Nḡa asu sihirĩ moai nindou-babĩdĩmbo yangĩrĩ yifiarĩyefũhi-yefĩpoani, ḡḡa munḡu moaruwai nendĩ sũnambe amarei ra-babĩdĩmboanefĩ yifiarayefĩ. Moaruwai nendĩ-yafe bogori, ḡḡĩnĩndĩ nendĩ, asu hifĩnĩndĩ moaruwai hohoanĩmo ra hifandundeimbĩ munḡuambo ai-babĩdĩmbo yifiarĩyefĩ arĩhundĩ. 13 Ranĩmboane asu Godĩndĩ-mayo yifiarĩmbo napo ra ndahũmũndi. Rananambo asu moaruwai tũkũndĩfewanĩ, se ḡḡĩnĩndĩ nĩboadeimbo yifiarĩndei ḡgeimbo, se harĩndĩhehi nĩboadeimboeyei. 14 Yĩnĩ, se randĩhi nĩboadei, anĩhondũ hohoanĩmo rananambo sihei botĩfohũ retĩmbondĩhi ḡdũhindĩ. Asu sũrũhoembĩ hohoanĩmo ranĩnambo nĩmĩnehoarĩ nahurai ḡdũhindĩ. 15 Godĩndĩ hoafi aboedĩ hoafĩmbo dĩboadondĩhi hehi nĩmandei. God ai nindou-babĩdĩ wudĩmbo yahumboani hoafi ra su nahurai ḡdũhindĩ. 16 Munḡuambo moatũkunĩ ra ndahũmũndi hehi Godĩmbo anĩhondũmbo-fembo hohoanĩmo ran-amboa nĩmafũmĩ nahurai ndahũmũndi mbundĩhũmbo, rananĩmbo Satanĩndĩ yifiarĩ hai ra pakandĩhehindĩ. 17 God ai siheimbo aboedambo-mareandũrĩ, ranambo yifiarĩmbo at ra kĩkĩboadĩhindĩ. Godĩndĩ hoafi ra Yifiarĩ Aboedĩndĩ nĩmerĩ nahurai-ane, se ra ndahũmũndi. 18 Nĩmbĩ-nĩmbĩsi Yifiarĩ Aboedĩndĩ ḡḡĩnĩndĩnambo se dĩdĩbafĩ-ndahĩndũhi ranĩpoanĩmbo dĩdĩbafĩfe ranambo Godĩmbo

düdüdahindühi se fandihawamuni mbisei ndühündi. Se ngiri afurindihindi, nga nimbini nimbisi Godindi nendimbohündambo ahambo didibafindei. ¹⁹ Se ndandihidi didibafindahindi: God ai wambo hoafi ndendirani ro yihimbokoate nimboambo ahandi diborihindi aboedi hoafi weindahimareandi ra hoafindamboyah. ²⁰ Ro Godindi aboedi hoafi ra hoafiyarihandeimb-anahi raniyahi, asu ro ranimbohündambo karabusi-meheandi. Nga se wambohünda Godimbo didibafindeian-animbo, ro yihimbokoate aboedi hoafi ra hoafindamboane God ai yifirayu süngu.

Bidifirana hoafi

²¹ Tikikus sihefi wandafi asu Adükarindi diboadore ratüpuriyu-randeimbi ai hoafindündürimbui ro ratipurayah asu nünguriheamboyah animboahi ranimbo se-amboa diboadondihidi fifirindihimboyei.

²² Ranimboyah ahambo koarihahina asüfu, ro ninüngu-yahumboyefi aniboade fi ranimbohündambo fifirindihimboyei. Asu ai ngusüfoambe kikiimo-boadearümbui. ²³ Ape

God asu Adükari Sisas Krais ai, se müngu wandafi mamimbo ngusüfo pefe hohoanimo, anihondümbofe hohoanimo, ngusüfoambe afurife kife hohoanimo mbiseneand-amboane.

²⁴ Nindou sihefi Adükari Sisas Kraisimbo ngusüfo parihori arihündi, ranaheimbo God ai moani hipoambo-mbireandür-amboane.

Godindï Hoafi
The New Testament in the Angor language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Angor long Niugini

Copyright © 2001 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Angor

Contributor: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-01-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

c500d379-d0cf-5c22-9613-91d7bcc63af3